

EZBER BOZALIM: “TÜRK-İŞ’İ AMERİKALILAR KURDURTTU”

Aydınlık Gazetesi, 1 Temmuz 2014

Yıldırım Koç

Türkiye işçi sınıfı tarihi konusunda yazılanların önemli bölümünün gerçeklerle ilgisi alakası yoktur.

Ezberin bozulmasının gerekli olduğu konulardan biri, Türk-İş’in kuruluşuna ilişkin bir efsanedir.

Nokta Dergisi’nin 12 Ocak 1997 günlü sayısında “Türk-İş siyasi parti kuracak mı?” başlıklı bir yazı yer aldı. Kendisiyle görüşülen kişilerden Yeraltı Maden İş Sendikası Genel Başkanı ve DİSK Yönetim Kurulu üyesi Çetin Uygur şöyle diyordu: “Bizden önceki sendikacıların ve büyüklerimizin bize anlattığı kadarıyla: 1946’larda İsmet İnönü, sonradan tarihe Türk-İş’in kurucuları olarak geçecek olan insanları çağırdığında, hepsinin dizleri titreyerek, ‘acaba bizi neden çağırdı?’ korkusunu taşıyarak gittikleri Çankaya Köşkü’nde İnönü, ‘Amerikan keferesi bir sendika istiyor. Adı da Türk-İş mi olacakmış neymiş,’ deyip, ‘gerekeni yapın’ direktifini vererek yukardan aşağıya kurdurttuğu bir örgüttür Türk-İş.”

Türk-İş 31 Temmuz 1952 tarihinde kuruldu. İsmet İnönü 14 Mayıs 1950 seçimlerinden sonra iktidardan ve Çankaya Köşkü’nden ayrıldı. 1952 yılında Pembe Köşk’te oturuyordu.

Türk-İş’in İsim Babası Kemal Sülker’dir.

Türk-İş’in adını ise Amerikalılar koymadı. Türk-İş’in isim babası, o yıllarda Türk-İş’le çok yakın ilişkisi olan ve daha sonraki yıllarda DİSK Genel Sekreterliği yapan Kemal Sülker’dir.

Kemal Sülker şunları yazmaktadır: “Kısa adı tarafımızdan konulan Konfederasyon Ana Tüzüğü 31 Temmuz 1952’de Ankara Valiliği’ne verilerek Türk-İş doğmuş oldu.” (Sülker, K., *İki Konfederasyon, Türk-İş ve DİSK*, Koza Yay., Ankara, 1976, s.50. Kemal Sülker, DİSK Genel Sekreteri olarak 1969 yılında sunduğu bir tebliğde de şöyle demektedir: “Adı ve kısaltılmış adı tarafımızdan tesbit edilerek onaylanan Türk-İş...”).

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu adı, Türkiye Komünist Partisi’nin legalde oluşturduğu iki sosyalist partinin yönlendiriciliğindeki 1946 sendikacılığında esinlenmiştir.

TKP üyeleri, 1946 yılında Türkiye Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi’ni kurdular.

1946 yılında Türkiye Sosyalist Partisi’nin yönlendiriciliğinde 14 Aralık 1946 günü kurulan ve 16 Aralık 1946 günü kapatılan örgütün adı, **Türkiye İşçi Sendikaları Federasyonu** idi.

Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi, sendikaları bölge birlikleri ve işkolu federasyonlarında örgütlemeyi, onları da **Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu** adlı merkezi bir örgütte biraraya getirmeyi amaçlıyordu.

Kemal Sülker, Türk-İş’in 6 Eylül 1952 günü İzmir’de yapılan ilk kongresine sunulan *Çalışma Raporu*’nu da Türk-İş Genel Sekreteri Şaban Yıldız ile birlikte kendisinin hazırladığını belirtmektedir. Bilindiği gibi, Şaban Yıldız, birinci Türkiye İşçi Partisi’nin genel başkanlarındandır.

Türk-İş 1962’ye Kadar ABD’nin Etkisi Dışındadır.

Nokta Dergisi’nin 17 Mayıs 1998 tarihli sayısında yine Cemal Subaşı’nın “Yitik öykülerle STÖ’lerin dünü ve bugünü” başlıklı bir yazısı yayınlandı. Yazıda, Cemal Subaşı, DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak’ın şöyle dediğini belirtiyordu: “İsmet İnönü’nün başbakanlığı döneminde Avrupa’dan bir heyet, İnönü’yü ziyarete gelmiş. Kapılar kapanmış ve görüşme başlamış. Birkaç dakika sonra, kapalı kapılar arkasından İnönü’nün sesi duyulmaya başlamış. ‘Olmaz, nasıl olur? Bu kabul edilemez.’ Sonra kapı açılmış ve İnönü, müşavirini çağırarak: ‘Türkiye’de bir sendika kurulacakmış. Ne gerekiyorsa yapılınsın.’ Müşavir dönüp giderken İnönü arkasından bağırmış ve ‘Ha, adı da Türk-İş mi olacakmış ne, ona göre.’”

DİSK Genel Başkanı Türk-İş hakkında bu gerçekdışı ve komik iddiaları ileri sürerken, DİSK’in kurucuları, 1967 yılında yayınladıkları *Türk-İş Çıkmazı* kitapçığında aynen şöyle diyorlardı: “Türk-İş, uzun süre, sendikacı Türk işçilerinin ekonomik, sosyal ve kültürel menfaatlerini koruma yolunda türlü mücadele vermiştir. Fakat 1962’den bu yana her gün, biraz daha gerilemiş ve para gücü arttıkça, işçi haklarını savunma yeterliğini yitirmiştir.” (DİSK, *Türk-İş Çıkmazı*, Yay.No.1, İstanbul, 1967, s.3).

Türk-İş’i Amerikalılar kurdurmadı. Ezberinizi bozun!